

KUTNÁ HORA

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA
Programu regenerace MPR a MPZ
za rok 2008
KUTNÁ HORA

Závěrečná zpráva

Programu regenerace MPR a MPZ

za rok 2008

OBSAH :

- I. Program regenerace MPR a MPZ v roce 2008
 - 1) Rozdělení finančních prostředků
 - A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory
 - B/ Památky ve vlastnictví církví
 - C/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob
 - 2) Podpora obnov kulturních památek z rozpočtu města – „Fond regenerace Města Kutné Hory“
- II. Program záchrany architektonického dědictví
- III. Grantové programy nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“
- IV. Významné obnovy v roce 2008
- V. Celkové hodnocení

ZPRACOVAL : Odbor památkové péče, kultury, školství a tělovýchovy
oddělení regenerace památek
Městský úřad Kutná Hora
Havlíčkovo náměstí 552
284 01 Kutná Hora

Jana Jelínková
Miloslav Chlumský
Telefon : 327710206, 327710207

Únor 2009

I. PROGRAM REGENERACE MPR A MPZ V ROCE 2008

V roce 2008 Ministerstvo kultury ČR poskytlo v rámci Programu regenerace městu Kutná Hora příspěvek na obnovu nemovitých kulturních památek **v celkové výši 1 930 000,- Kč**. Usnesením č. 69/08 ze dne 18.3.2008 Zastupitelstvo města Kutné Hory odsouhlasilo rozdělení finančních prostředků z Ministerstva kultury ČR a rozpočtu města v rámci regenerace MPR a MPZ na rok 2008.

Krajský úřad Středočeského kraje v rámci grantového programu „Fondu obnovy památek“ (dále jen FOP) poskytl pro rok 2008 na památky ve vlastnictví Města Kutná Hora finanční prostředky na obnovu pěti nemovitých kulturních památek **v celkové výši 485 000,- Kč**.

1) Rozdělení finančních prostředků v rámci Programu regenerace

A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory

<i>Čp., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r.2008</i>	<i>Prostředky z rozpočtu města</i>	<i>Příspěvek z Progr. regenerace MK ČR</i>	<i>Příspěvek z FOP Kraj. úřadu</i>
Pomník K.H.Borovského	216 858,- Kč	76 858,- Kč	0,- Kč	140 000,- Kč
Socha sv. Šebestiána	115 712,- Kč	45 712,- Kč	0,- Kč	70 000,- Kč
Reliéf J. Vrchlického	105 730,- Kč	55 730,- Kč	0,- Kč	50 000,- Kč
Váza z brány pivovaru	110 962,- Kč	30 962,- Kč	0,- Kč	80 000,- Kč
Ohradní zeď s bránou U Tří pávů	577 033,- Kč	432 033,- Kč	0,- Kč	145 000,- Kč
Čp. 376 Vladislavova ul.	1 760 153,- Kč	1 060 153,- Kč	700 000,- Kč	0,- Kč
Vlašský dvůr obřad.síň - strop	2 059 756,- Kč	1 359 756,- Kč	700 000,- Kč	0,- Kč
<i>Celkem</i>	---	---	1 400 000,- Kč	485 000,- Kč

<i>Čp., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r. 2008</i>	<i>Prostředky hrazené z rozpočtu města</i>
Cesta Pod sv. Barborou	795 530,- Kč	795 530,- Kč
VO a slavnost.osvětlení Cesty Pod sv. Barborou	400 218,- Kč	400 218,- Kč
Okolí sochy sv. Václava Václavské nám.	223 353,- Kč	223 353,- Kč
Slavnostní osvětlení kašny a sochy sv. Václava na Václavském nám.	162 918,- Kč	162 918,- Kč
Kaplička na pozemku parc. č. 632 k.ú. Kaňk	95 411,- Kč	95 411,- Kč
Čp. 380 Libušina ul.	446 339,- Kč	446 339,- Kč
Opěrná zeď u bočního vchodu do kostela sv. Jakuba	490 498,- Kč	490 498,- Kč
Socha sv. Václava průjezd Vlašského dvora	82 902,- Kč	82 902,- Kč
Madona s děťátkem pro čp. 34 Barborská	41 692,- Kč	41 692,- Kč

B/ Památky ve vlastnictví církvi

<i>ČP., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r.2008</i>	<i>Fond regenerace města K. Hory</i>	<i>Příspěvek z Programu regenerace MK ČR</i>
Kostel Všech Svatých	838 871,- Kč	180 000,- Kč	430 000,- Kč
<i>Celkem</i>	---	180 000,- Kč	430 000,- Kč

C/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob

<i>ČP., ulice</i>	<i>Náklady na obnovu v r.2008</i>	<i>Fond regenerace města K. Hory</i>	<i>Příspěvek z Programu regenerace MK ČR</i>
240 Hradební ul.	1 350 000,- Kč	135 000,- Kč	100 000,- Kč
<i>Celkem</i>	---	135 000,- Kč	100 000,- Kč

A/ Památky ve vlastnictví města Kutné Hory

POMNÍK KARLA HAVLÍČKA BOROVSKEHO V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : restaurování sochy K. H. Borovského

Rejstříkové číslo : 41802/2-3315

Charakteristika památkové hodnoty

Pomník je situován na Havlíčkově náměstí naproti vstupu do Vlašského dvora. Socha stojí na dvouetážovém válcovitém podstavci s polygonální podnoží. Na dřívku podstavce je osazena kovová kartuš nesená andílky s nápisem KAREL HAVLÍČEK BOROVSKEHO ve třech řádcích pod sebou. V dolní partii jsou uvedeny nápisy. Socha je provedena jako stojící s nakročenou pravou nohou a vztyčenou pravou rukou. Levá ruka přidržuje plášť na hrudi. Součástí pomníku je architektonická úprava okolí řešená polokruhově vyběhající balustrádou s pilířky.

Autorem pomníku je Josef Strahovský, sochu tesali bratři Ducháčkové z Prahy, podstavec Tomáš Šídlo z Kutné Hory. Pomník byl vytvořen roku 1883. Dílo bylo vysekáno z hořického pískovce (socha a podstavec), kuželky balustrády jsou z terakoty.

Stav sochy před restaurováním

Socha byla pokryta prachovými depozity, řasami a lišejníky. V místech vystavených srážkové vodě se vyskytovala sádrovcová křusta a povrch byl pokrytý tmavou silikátovou křustou. V okolí kovových prvků byl kámen ztmavlý od korozních produktů kovu. V horních partiích sochy a na zádech byl kámen narušen vymytím měkčích složek kamene.

Schody přiléhající k podstavci byly rozestoupeny a spárování vydroleno. Drobné části ozdobné kartuše byly odlomeny. Na zadní straně chybělo několik číslic z letopočtu.

Popis provedených prací

Před započítím čištění pomníku bylo nutné nejprve provést lokální prekonsolidaci silně navětralých míst. Čištění bylo provedeno mokrou cestou pomocí tlakové vody, které zbavilo povrch pomníku prachových nečistot. Dále bylo nutné odstranit biologické napadení materiálu (řasy a lišejníky) a provést ztenčení sádrovcových křust. Po očištění byly provedena celková konsolidace. Po zpevnění povrchu bylo přistoupeno k plastické retuši a doplnění chybějících částí pomocí tmelů. Dále byla provedena lokální barevná retuš za účelem barevného scelení povrchu materiálu. V závěru restaurátorského zásahu byl povrch ošetřen ochrannými nátěry zabraňujícími působení korozivních vlivů (biosanace a hydrofobizace).

Spodní schod soklové části pomníku bylo nutné demontovat a znovu osadit. Poté bylo provedeno nové zaspárování na stávající základ.

Kovové prvky byly mechanicky a chemicky očištěny. Poté proběhlo lokální doplnění písma. Kartuš a písmo se lokálně zpatinovalo a zakonzervovalo.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města
příspěvek z FOP Krajského úřadu

216 858,- Kč

76 858,- Kč

140 000,- Kč

Stav před restaurováním

Stav po restaurování

SOCHA SV. ŠEBESTIÁNA V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : přemístění a restaurování sochy

Rejstříkové číslo : 15277/2-1055

Charakteristika památkové hodnoty

Socha je osazena na dvouetážovém hranolovém podstavci klasického členění. Sv. Šebestián je znázorněn v obvyklém ikonografickém pojetí. Světec je přivázán provazy ke kmeni stromu, tělo halí pouze bederní rouška. Socha je řešena jako podživotní, stojící v kontrapostu s levou nohou odlehčenou. Vznik díla je spojen s donátorskou činností rodu Dačických z Heslova. Socha byla zhotovena z kutnohorského vápence ve 2. čtvrtletí 18. století.

Stav sochy před restaurováním

Povrch sochy byl celoplošně smyt až o několik centimetrů. Z kamene vystupovaly zbytky mušlí a vytvářely výrazný hrubý povrch. Ve srážkových stínech byla sádrovcová křusta v jejímž okolí byl kámen narušen. Povrch kamene nebyl výrazně znečištěn. Socha se celkově nacházela v torzálním stavu, kdy nebyla sice odlomena žádná část, ale vzhledem k masivnímu úbytku modelace jsme mohli jenom tušit původní tvary sochy. Kovové šípy, kdysi pravděpodobně zabodané do těla, se nedochovaly.

Popis provedených prací

Přes započítání restaurátorských prací byla socha z pozemku parc. č. 3994/5 k.ú. Kutná Hora přemístěna do parčíku na Piknerově náměstí, pozemek parc. č. 3809 k.ú. Kutná Hora. Po převozu byla socha sestavena na nový betonový základ. Spárování bylo provedeno pod líc vápennou maltou. Teprve po osazení následovalo samotné restaurování sochy.

Před započítáním čištění bylo nutné provést lokální prekonsolidaci silně zvětřalých míst. Poté bylo přistoupeno k postupnému snímání prachových depozitů, biologickému napadení a mechanického ztenčování sádrovcových křust. Čištění bylo provedeno tlakovou vodou, která zbavilo povrch prachových nečistot. Vzhledem ke značné tloušťce lokálních sádrovcových křust bylo jejich snímání provedeno postupně mechanicky. Po očištění byla provedena celková konsolidace. Po zpevnění povrchu bylo přistoupeno k plastickým retuším kamenného materiálu pomocí tmelů. Míra doplnění měla pouze konzervační charakter. Otvory po šípěch byly zatmeleny pouze částečně. Erozi lokálně poškozená místa byla dotmelená. Erozivní úbytky materiálu v oblastech, kde vznikaly sádrovcové křusty, byly doplněny. Byla provedena plastická revize v partiích obličeje. Dále byla provedena minimální lokální barevná retuš pro scelení povrchu materiálu. V závěru restaurátorského zákroku byl povrch znovu ošetřen biosanací a závěrečnou hydrofobizací.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města
příspěvek z FOP Krajského úřadu

115 712,- Kč

45 712,- Kč

70 000,- Kč

Stav před restaurováním – původní umístění

Stav po restaurování – nové umístění

RELIÉR JAROSLAVA VRCHLICKÉHO V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : restaurátorské práce

Rejstříkové číslo : 36708/2-2820

Charakteristika památkové hodnoty

Reliéf byl vysekán přímo do rostlé skály na pravém břehu řeky Vrchlice. Jedná se o dílo J. Chvojina z roku 1879. Ve svislé skalní stěně je vysekána hladká obdélníková plocha, v jejíž horní části je na ose do hloubky vysekán kruhový útvar ve tvaru vrchlíku koule. V něm je ve vysokém reliéfu spodobně v tříčtvrtečním natočení portrét básníka Jaroslava Vrchlického. Na ploše pod ním je vysekáno velkými písmeny secesního typu jeho jméno.

Stav reliéfu před restaurováním

Kámen byl pokryt prachovými depozity a řasami. Do opracovaného povrchu začínal prorůstat břečťan, který pokrývá okolní skály. Zejména v oblasti levé tváře byl kámen pokrytý krustou a v jejím okolí byl kámen narušen. Narušení materiálu byla patrné také v oblasti vousu. Na celém reliéfu bylo patrné vymývání měkčích sedimentárních vrstev.

Popis provedených prací

Bylo provedeno předzpevnění narušených míst. Poté byl kámen očištěn od prachových depozitů a biologického napadení. Prorůstající vegetace byla odstraněna a okolí reliéfu bylo vyčištěno a biocidně ošetřeno. Tmavá sádrovcová krusta byla mechanicky odstraněna. Zpráškovatělý povrch kamene byl opakovaně napuštěn zpevňovacími prostředky. Praskliny byly injektovány, poté byla zatmelena místa, kde docházelo k zatékání do bloku kamene. Panenka pravého oka byla dotmelena. K rekonstrukci v této části bylo přistoupeno proto, aby výraz básníka nepůsobil slepě. Na závěr byl povrch ošetřen biocidním postříkem. Celý zásah prací měl udržovací a konzervační charakter.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města
příspěvek z FOP Krajského úřadu

105 730,- Kč

55 730,- Kč

50 000,- Kč

Stav před restaurováním

Stav po restaurování

STŘEDOVÁ VÁZA Z BRÁNY PIVOVARU V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : restaurování a vytvoření reprodukce

Rejstříkové číslo : 30762/2-1083

Charakteristika památkové hodnoty

Dekoratívni středová váza ze vstupní brány pivovaru byla vysekána z mušlového vápence neznámým autorem, pochází z období pozdního baroka. Váza byla v minulosti několikrát opravována, při poslední opravě byl celý povrch opatřen tvrdým cementovým potěrem. Váza je tvořena dvěma rotačními částmi, korpusem horní částí a nohou se soklovou částí.

Stav vázy před restaurováním

Při snímání kamenných článků umístěných na bráně pivovaru byly zjištěny závažné defekty u středové velké vázy. Tento exponát zřejmě vykazoval havarijní stav již při poslední stavební opravě a proto byl povrch narušeného kamene překryt cementovým nátěrem. Tvrdá a neprodyšná vrstva nátěru urychlila celkovou destrukci původního kutnohorského vápence. Proto bylo rozhodnuto, že na bránu je možno osadit pouze kopii z přírodního kamene a zakonzervovaný originál bude umístěn v lapidáriu.

Popis provedených prací

Před započatím čištění originálu vázy byla všechna narušená místa konsolidována, teprve poté byl z povrchu kamene mechanicky odstraněn cementový potěr. Kde nebylo možné potěr odstranit bez vážného narušení kamene, byly zbytky potěru ponechány. Po konsolidaci zpráškovatělé vrstvy kamene pod cementovým potěrem byl povrch kamene dočištěn teplou vodní párou a jemnými kartáčky. Uvolněná boční část korpusu vázy v dolní partii byla opatrně sejmuta poté znovu osazena. Praskliny byly injektovány, uvolněné části byly zajištěny podtmelením. Korpus vázy byl osazen na spodní sokovou část s nohou na nerezový čep vlepený do původního otvoru v korpusu. V závěru byly zbytky cementového potěru barevně přizpůsobeny barvě kamene lokální barevnou retuší. Rovněž byly barevně upraveny zajišťující tmely a spára mezi částmi vázy. Po dokončení barevných úprav byl celý povrch vázy konsolidován. Vzhledem ke špatnému stavu bylo nezbytně nutné originál vázy umístit v interiéru. Na bránu byla osazena nová vysekaná kopie z božanovského pískovce.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města
příspěvek z FOP Krajského úřadu

110 962,- Kč

30 962,- Kč

80 000,- Kč

Stav po osazení kopie na bránu

OHRADNÍ ZEĎ S BRÁNOU PARKU U TŘÍ PAVŮ V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : obnova ohradní zdi a brány

Rejstříkové číslo : 31162/2-3312/2

Charakteristika památkové hodnoty

Na místě nynějšího parku U Tří pávů se původně nacházel palácový dům, který vlastnil na konci 15. století důlní podnikatel Mates Štraskytl. Jeho rozloha se rovnala dnešnímu Sankturinovskému nebo Knižecímu domu. Palác zpustnul po odchodu svých nekatolických majitelů po bitvě na Bílé hoře a zbořen byl po třicetileté válce. Dle archivních pramenů bylo v roce 1659 pusté místo obeháno zdí s brankou. Jejich dnešní podoba však pochází z období pozdního baroka a klasicismu.

Stav ohradní zdi a brány před obnovou

Omítky ve spodní části ohradní zdi a brány byly poškozeny vlhkostí a solemi. Na vstupní brance odpadávaly omítky i v horní části. Krytina branky byla ve špatném stavu. Všechny součásti branka a zdi z pískovce byly na povrchu silně zkorodovány. Architektonické členění branky vyžadovalo korekce v partii profilace hlavní římsy, na hlavicích a patkách pilastrů. Rovněž bylo zapotřebí vyměnit výplň dveří v brance a dvou portálech ve zdi.

Popis provedených prací

Bylo provedeno odstranění vyžilých a nefunkčních omítek, čištění tlakovou vodou, penetrace a konsolidace zdiva a omítek. Ve spodních částech na bráně a zdi nalevo od brány byla aplikována sanační omítky. Ostatní části byly neprofilovány a doplněny. Poté byl proveden nový silikátový nátěr s kontaktní penetrační vrstvou.

Kamenné prvky byly očištěny, konsolidovány, tmeleny, spárovány, byla provedena barevná retuš a na závěr hydrofobizace.

Nová střešní krytina na bráně byla provedena z tašky bobrovky, skladba byla zachována dle původní skladby. Krytina byla kladena do malty a vymazána maltou.

Dveřní otvory byly osazeny dvěma novými. Základní desky byly zhotoveny z borového nebo smrkového dřeva se svlaky a na ně byly připevněny zdobné prvky z dubového dřeva, které byly připevněny dřevěnými hřeby. Dveře byly ošetřeny proti hnilobě a houbám a poté přetřeny syntetickým lakem. Kovářské prvky byly provedeny dle dochovaných prvků a ošetřeny grafitovým nátěrem.

Na závěr byl proveden nápis „U Tří pávů“, který byl proveden silikátovou barvou, tvar písmen odpovídá barokní kurzívě.

Z důvodu zabránění poničení vstupních dveří do sklepa pod parkem U Tří pávů (srážení vlhkosti) bylo zapotřebí provést obnovení odvětrávacího systému sklepa.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města
příspěvek z FOP Krajského úřadu

577 033,- Kč

432 033,- Kč

145 000,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

DŮM ČP. 376 VLADISLAVOVA ULICE V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : obnova vnějšího pláště – uliční průčelí
restaurování kamenného vstupního portálu

Rejstříkové číslo : 30609/2-1043/A53

Charakteristika památkové hodnoty

Dům čp.376 představuje jeden z nejhodnotnějších objektů v rámci kutnohorské měšťanské architektury. V jádru gotický patricijní dům byl v historii zván „Knajzlíkovský“ podle královského úředníka Jana Knajzlíka. Ten mu vtiskl mimořádnou podobu s monumentálním vstupním portálem a síťovou klenbou v 1. patře. Dnešní barokní podobu získal po přestavbě kolem roku 1730, celkově rekonstruován byl na přelomu 70 a 80 let 20. století pro účely hudební školy.

Stav před obnovou

Fasáda uličního průčelí objektu byla ve velmi špatném stavu, místy opadaná nebo oloupaná barva. Vstupní portál z kutnohorského hrubozrnného vápence byl poznamenán vzlínáním zemní vlhkosti do nosného zdiva. Překryty vysprávek z posledních restaurátorských zásahů postupně degradovaly. V bohaté modelaci plastického dekoru byly jen drobné plastické a barevné defekty, povrch překrývaly prachové usazeniny.

Popis provedených prací

Jednalo se o obnovu fasád orientovaných na severozápad a severovýchod (z ulice Vladislavova). Byla provedena výměna kanalizačního potrubí (severní roh hlavní budovy) nutné k odstranění příčiny statické poruchy zdiva budovy v této části. Dále byl proveden odvětrávací kanál podél severovýchodní fasády hlavní budovy, který výrazně omezuje vzlínání zemní vlhkosti do zdiva. Změna nivelety chodníku podél budovy umožňuje odtékání dešťových vod včetně provedení nového betonového chodníku. Na fasádách byly otlučeny degradované části omítek, mechanicky odstraněny stávající nátěry, doplnění a obnova otlučených omítek v nezbytném rozsahu sanačních omítek, tmelení mikropár zachovaných omítek, doplnění a obnova poškozených vystupujících článků, vysekání rýh pro vložení slaboproudých kabelů nevhodně instalovaných v celé ploše fasády včetně následného začištění., provedení kontaktní vrstvy pod konečný nátěr a provedení nátěru fasády a následná hydrofobizace. Dle pokynů zástupce NPÚ Praha byla provedena obnova soklu hlavní budovy imitací pískovce. Klempířské prvky byly repasovány a doplněny v celém rozsahu. Opěrný pilíř sousedící s čp. 381 Klabalova byl opraven a doplněn.

U vstupního kamenného portálu byla provedena stabilizace korodovaných částí kamene. Rozsáhlé porosty mikrovegetace byly ošetřeny opakovaným nástřikem. Mechanické odstranění nevhodných a neprodyšných vysprávek bylo provedeno jen lokálně. Dozdívky a omítky v dolní části byly odstraněny, sádrovcové krusty byly odstraněny nebo zeslabeny. Po celkovém očištění bylo dokončeno zpevnění korodujícího kamene. Trhliny byly injektovány. Lokální domodelování bylo provedeno umělým kamenem, tmel ve spárách byl doplněn.

Celkové náklady činily

	1 760 153,- Kč
z toho : prostředky z rozpočtu města	1 060 153,- Kč
příspěvek z Programu regenerace MK ČR	700 000,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

VLAŠSKÝ DVŮR KRÁLOVSKÁ AUDIENČNÍ SÍŇ V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : Celá akce „Restaurování nástěnných maleb a dřevěného malovaného stropu v královské audienční síni Vlašského dvora byla rozdělena na etapy, které budou realizovány v letech 2008 – 2010.

V roce 2008 bylo provedeno restaurování malovaného dřevěného stropu

Rejstříkové číslo : 11747/2-1043

Charakteristika památkové hodnoty

Současná dispozice královské audienční síně pochází z přestavby kolem roku 1400, kdy vznikla spojením menších prostor. Při rekonstrukci v letech 1893 – 1897 byla provedena nová malířská výzdoba stěn a původního gotického stropu. Rozměrné figurální malby s motivy historických událostí, vážících se k audienční síni (obraz Volba Vladislava Jagelonského českým králem na jižní stěně a obraz Vydání Dekretu kutnohorského na severní stěně) je dílem bratří J. a K. Spillarů a J. L. Klušáčka. Malba je signována autory v levém horním rohu obrazu Vydání Dekretu kutnohorského na severní stěně s vrocením 1900. Na východní a západní stěně jsou pod stropem pásy figurální malby s výjevy z hornického života a dolování. Ornamentální výzdobu stěn a stropu realizovali otec Jan a syn František Vysekalové.

Nejcennějším dochovaným prvkem královské audienční síně je původní gotický strop s malbami z 15. století. Strop má roštovou konstrukci s podvlaky a nosnými trámy orientovanými kolmo k podélné ose místnosti. Na nich spočívají slabší krycí lišty širokých záklopových prken. Trámy a podvlaky mají bohatou profilaci.

Na východní stěně v její jižní části je umístěn plastický polychromovaný dřevěný znak Kutné Hory z doby kolem roku 1491.

Sál patří mezi nejvýznamnější interiéry Vlašského dvora.

Stav před obnovou – dřevěný malovaný strop

Záklopový strop s rostlinnými motivy, jehož podklad tvoří pouze mořené dřevo bez křídového podkladu, byl v celé ploše znečištěn od povrchových nečistot a prachu ve značné míře. Malba byla místy špatně čitelná s nepravidelně ztmavlou barevnou vrstvou. Při okrajích záklopů byly často patrné škvíry, ze kterých se průběžně uvolňoval zasypaný a znečištěný zejména povrch bohatě profilovaných trámů a krycích lišt. Při předchozích opravách bylo provedeno špánování prasklin, jež bylo nyní uvolněné a místy vypadané.

Popis provedených prací

Postupně byly odstraňovány nečistoty a ztenčován ztmavlý lak. Rušivé defekty a spáry v místech spojů mezi záklopy, trámy a krycími lištami byly vyšpánovány tak, aby již nedocházelo k uvolňování zasypaného. Následně byly prováděny zcelující retuše. Rovněž nové špánování a pozadí bylo retušováno do původního tónu s použitím vodových mořidel. Na závěr byla provedena celoplošná fixáž s použitím vosku. Neobvyklým propojením dekorativní malby z konce 19. století s replikou gotického záklopového stropu je dán temnější charakter.

Celkové náklady činily

z toho : prostředky z rozpočtu města

 příspěvek z programu regenerace MK ČR

2 059 756,- Kč

1 359 756,- Kč

700 000,- Kč

CESTA POD SV. BARBOROU KUTNÁ HORA

Druh obnovy : oprava cesty

Stav před opravou

Pravděpodobně původně celoplošně zdlážděná stezka podél opěrných zdí chrámu sv. Panny Barbory, ve spodní části ukončena polorozpadlou opěrnou zdí. Spodní část vykazuje zbytky původní valounové zádlažby s odvodňovacím žlabem, součástí je spadiště (rovněž poškozené) svádějící dešťové vody mimo cestu. Při svahu v této spodní části byly poškozené nízké, na sucho zděné zídky. Horní část cesty byla bez zádlažby s nenavazujícím a nefunkčním odvodněním. Svah byl zarostlý většinou neudržovanými náletovými dřevinami.

Postup celkové opravy

Odstranění náletových dřevin. Přezdění opěrné zdi, zajištění spadiště a přezdění suchých zídek ve spodní části. Obnova odvodňovacího žlabu po celé délce cesty. Provedení zádlažby v celé ploše včetně zpevňujících příčných prahů a odvodňovacích žlabů s opravou spadiště. Zřízení veřejného osvětlení, osazení laviček a estetické napojení nové zádlažby se stávajícím chodníkem z Kremnické ulice.

V roce 2007 byly odstraněny náletové dřeviny, opraveno spadiště, přezdění suchých zídek a provedení zádlažby ve spodní části cesty.

V roce 2008 bylo zcela dokončeno přezdění suchých opěrných zídek včetně úpravy terénu svahu. Byla dokončena zádlažby spodní části trasy. Dále byla provedena úprava železobetonových bloků zajišťujících pilíře opěrného systému chrámu sv. Barbory. Po provedení sond bylo odkryto původní dlážděné koryto vodoteče ve více než nadpoloviční délce trasy.

Jelikož se jedná o rozsáhlou a finančně nákladnou opravu, bude oprava realizována v průběhu let 2007 – 2009.

Celkové náklady za rok 2007 činily 698 335,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města. Celkové náklady za rok 2008 činily 795 530,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Stav před opravou

Stav po ukončení II. etapy

CESTA POD SV. BARBOROU KUTNÁ HORA

Druh provedených prací : zhotovení veřejného osvětlení cesty Pod sv. Barborou
zhotovení slavnostního osvětlení hradeb chrámu sv. Barbory

Popis provedených prací

Svítidla veřejného osvětlení jsou připojena ze stávajícího stožáru veřejného osvětlení mezi domy čp. 8 Pod sv. Barborou a čp. 26 Na Podskalí. Svítidla slavnostního osvětlení jsou připojena na připravený kabel vedený z rozvaděče slavnostního osvětlení v chrámu sv. Barbory. Stávající kabel je uložen v zemi u zadního vstupu do parku. Ovládání osvětlovací soustavy veřejného osvětlení je spolu s veřejným osvětlením, ovládání slavnostního osvětlení je společné se slavnostním osvětlením chrámu sv. Barbory s možností úsporného vypínání v nastaveném čase na spínacích hodinách.

Kabely byly uloženy do společné kabelové rýhy v pískovém loži. V dolní části trasy od ulice na Podskalí byly kabely a osvětlovací stožáry uloženy za opěrnou zídskou, která byla obnovena při obnově komunikace.

Celkové náklady za rok 2008 činily 400 218,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města..

ÚPRAVA OKOLÍ SOCHY SV. VÁCLAVA NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková úprava předpolí sochy

Charakteristika památkové hodnoty

Socha sv. Václava

Barokní socha z 1. poloviny 18. století s mohutným, vzhledem k figuře atypicky dimenzovaným podstavcem, se nachází na horním konci Václavského náměstí. Čtvercová kamenná podnož z ploten spojovaných kovanými sponami. Podstavec s bohatě profilovanou pateční částí a římsovou hlavicí s výrazným okapním profilem, na čele dřívkové části předsazená nápisová deska, z níž je čitelné již jen oslovení – Svatý Václave.

Na plintu je socha svätce v podživotní velikosti, ve výrazném kontrastu se opírajícího o žerď praporec ve své pravici, tvář obrácenou vzhůru. Levá ruka drží mohutný štít, opřený o plintus. Na štítu je vyobrazen reliéf se svatováclavskou orlicí.

Kašna

V parku Milady Horákové za budovou bývalého okresního úřadu v Radnické ulici přežívala barokní kamenná kašna, která svoji funkci nepřipomínala a ani neplnila. V souvislosti s úpravou okolí sochy sv. Václava byla zapomenutá kašna přesunuta na důstojné místo. Při bližším prozkoumání kašny se v jejím středu, ve štěrku a navršené zemině, objevil kamenný dřík, jenž sloužil k chrlení vody do kašny – toto byl skutečně nález, který nikdo nepředpokládal. Objevený artefakt byl vyzvednut ve značně neutěšeném stavu. Stejně jako samotné tělo barokní kašny projde restaurátorským zásahem, aby mohl po mnoha letech opět sloužit původnímu účelu v nově vybudované okolí sochy sv. Václava.

Popis stavu před započatím úprav

Prostranství před sochou sv. Václava, zhruba čtvercového půdorysu o rozloze cca 270 m², bylo využíváno jako parkoviště. Povrch tvořil nekvalitní asfaltový koberec, místy byly obnažena původní vějířová dlažba z červené žuly. V blízkosti sochy byly nevhodně umístěny dopravní značky. Celý prostor, ležící v těsné blízkosti turisty velmi navštěvovaného Kamenného domu, působí nedůstojným dojmem.

Popis úprav

V roce 2007 byl odstraněn asfaltový povrch včetně zbytků zádlahy z minulého století, celé prostranství bylo zadlážděno valounovou dlažbou s vyskládaným historickým ornamentem a v okolí kašny byly osazeny kamenné sedací bloky. Dále bylo provedeno přemístění barokní kašny z parku Milady Horákové a instalace sítí nutných k jejímu zprovoznění.

V roce 2008 byly provedeny kamenické práce (restaurování kamenné kašny, vysekání kopie mísy, úprava dna kašny) a zprovoznění kamenné kašny (napojení na vodu, odpad a čerpadlo). Také byl proveden obklad kašny základu z kamenných kvádrů. Dále byla provedena úprava a očištění kamenných laviček včetně připevnění sedáků. Na závěr byla provedena hydrofobizace kamenných prvků.

Náklady za rok 2007 činily 738 819,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Náklady za rok 2008 činily 223 353,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Celkové náklady činily 962 172,- Kč.

Stav před započítím úprav

Stav po ukončení úprav

ÚPRAVA OKOLÍ SOCHY SV. VÁCLAVA NA VÁCLAVSKÉM NÁMĚSTÍ KUTNÁ HORA

Druh provedených prací : zhotovení slavnostního osvětlení sochy sv. Václava a kašny

Popis provedených prací

Osvětlovací body jsou připojeny z nového rozvaděče, který je umístěný v objektu čp. 146 Lierova (v garáži). Měření spotřeby el. energie je umístěno v objektu čp. 146 Lierova (chodba). Ovládání osvětlovací soustavy je pomocí čidla a soumrakového spínače s integrovanými spínacími hodinami. Ovládání čerpadla vodotrysku kašny je umístěno u rozvaděče (v garáži čp. 146). Svítidla pro osvětlení sochy sv. Václava jsou zapuštěna v úrovni dlažby v zemi, svítidla pro osvětlení kašny jsou v úrovni kamenného obkladu kašny.

Celkové náklady za rok 2008 činily 162 918,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města..

KAPLIČKA MÁŘÍ MAGDALÉNY NA POZEMKU PARC. Č. 632 K.Ú. KAŇK KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnovení kapličky

Stav před obnovou

Původní kaplička byla v minulých letech při autonehodě zbourána. Zbyla z ní pouze hromada sutí. Proto bylo zapotřebí celou kapličku nově postavit. Jelikož původní umístění kapličky bylo v těsné blízkosti značně frekventované komunikace a vzrostlého stromu, bylo nové umístění z důvodu zabránění jejího opětovného poničení posunuto o cca 10 m dále od krajnice vozovky.

Popis provedených prací

Byl proveden nový základ s vloženou hydroizolací. Tělo kapličky bylo vyzděno z cihel plných pálených na maltu vápenocementovou. Kaplička byla zastřešena krytinou z bobrovek, na vrcholu stříšky byl osazen kovový křížek. Omítka byla opatřena nátěrem (hladké plochy světlý okr, vystupující články tmavý okr, nika přírodní bílá barva, sokl v barvě šedé) a poté hydrofobizována. Do niky byl připevněn dřevěný kříž. V závěrečné fázi byly provedeny terénní úpravy v těsném okolí kapličky.

Celkové náklady za rok 2008 činily 95 411,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Stav před započítím prací

Průběh prací

Stav po ukončení prací

DŮM ČP. 380 LIBUŠINA ULICE V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : obnova střešního pláště

Rejstříkové číslo : 30609/2-1043/A57

Charakteristika památkové hodnoty

Jednoposchodový dům s valbovou střechou. Fasáda pozdně barokní, s typicky kutnohorskou páskovou ornamentikou, byla v 80. letech minulého století obnovena na fasádu gotickou. Silné obvodové zdivo středověkého původu, hvězdicová klenba odpovídá nejpozdější gotice. Celková přestavba domu proběhla po ohni v roce 1770. Další úpravy klasicistní a z roku 1863.

Stav před obnovou

Střešní krytina tohoto objektu byla provedena z bobrovek na laťování. Stav krovové konstrukce byl dobrý, klempířské prvky z mědi vyžadovaly částečnou repasi. Byla nutná kontrola hromosvodu s následnou revizí. Padáky výlezů na střechu byly rovněž ve špatném stavu.

Popis provedených prací

Zvětralá krytina z bobrovek byla snesena. Po kontrole stavu laťování a krovu byly veškeré poškozené dřevěné prvky nahrazeny novými a byl proveden nátěr proti plísním a dřevokaznému hmyzu. Střecha byla zakryta novou pálenou krytinou (bobrovky). Byly repasovány a doplněny klempířské prvky z mědi. Rovněž byla provedena odborná repase hromosvodu včetně revize.

Celkové náklady za rok 2008 činily 446 339,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu Města Kutná Hora.

Stav před obnovou

Stav po obnově

OPĚRNÁ ZEĎ U BOČNÍHO VCHODU DO KOSTELA SV. JAKUBA KUTNÁ HORA

Druh obnovy : oprava opěrné zdi a přilehlého okolí

Stav před obnovou

Účelem bylo neprodlené odstranění havarijního stavu zídky (částečné zřícení).

Popis provedených prací

Bylo demontováno stávající silně poškozené kovové zábradlí včetně kamenné koruny zárubní zídky, která byla rozebrána. Bylo rozebráno rovněž schodiště na západní straně přístupu a vybouráno spádově nevyhovující betonové plato před vstupem do kostela. Následné zemní práce vyřešily nástupní rampu na západní straně nahrazující původní schodiště a základovou spáru pro novou zárubní zidku. Současně bylo položeno nové kanalizační potrubí odvodňující jednak vstupní plato a přilehlý dešťový svod, které nahradilo nefunkční původní potrubí. Po vybetonování základů pod zárubní zidku byly co nosný statický prvek osazeny železobetonové prefabrikáty profilu L, které byly z pohledové strany obloženy lomovým kamenem. Zachované schodiště východního přístupu bylo v osazení vyrovnáno, po osazení obrub byla provedena zádlažby vstupního plata vyspárovaného k vpusti tak, aby dešťová voda nemohla vnikat do kostela a dále byla provedena zádlažby rampy. Obnovena byla i rozebraná část původní komunikace. Následně bylo osazeno repasované kovové zábradlí, které bylo prodlouženo o délku nově vzniklé rampy. Vzhledem k degradaci kamene původní koruny zídky byla provedena nová koruna deskami z božanovského pískovce. K ochraně celého prostoru před neukázněnými řidiči (též zachování přístupu vozíčkářů k rampě) byly v závěru osazeny pískovcové patníky. Celková oprava je provedena tak, aby plynule navázala na následnou zádlažbu okolních komunikací a nebylo nutné ji znova rozebírat.

Celkové náklady za rok 2008 činily 490 498,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Stav před započatím prací

Stav po ukončení prací

SOCHA SV. VÁCLAVA

(z parku pod Vlašským dvorem)

KUTNÁ HORA

Druh obnovy : konzervace sochy a zhotovení rekonstrukce sochy

Charakteristika památkové hodnoty

Socha sv. Václava byla ztvárněna jako polopostava v nadživotní velikosti zakončená ve spodní partii hranolem. Původně byla socha určena pro osazení na atiku průčelí domu čp. 275 Václavské náměstí v Kutné Hoře. Umístění na atice domu odpovídá také podoba sochy. Byla vytvořena pro pohled ze předu a odlehčena vydlabáním hmoty kamene v zadní části. Světec je vyobrazen v šatech, které náleží českému knížeti. Je zachycen v klasickém gestu s pravicí na prsou. Jeho levá ruka obepíná praporec v jeho horní části.

Stav před restaurátorským zásahem

Socha byla mechanicky poškozena (rozlomena na několik částí) v důsledku neodborného transferu. Socha je na četných místech bez původní hmoty kamene, místo s velkou ztrátou modelace je obličejová část, praporec v levé ruce, pravá ruka je zachována pouze v torzálním stavu.

Povrch kamene byl napaden biologickými organismy a znečištěn prachovými depozity. Poměrně velká část povrchu sochy byla tvořena černou krustou s řadou defektů v původní modelaci. Kámen pod krustou byl nesoudržný a zpráškovatělý.

Popis restaurátorských prací

Po prekonsolidaci nejnutenějších partií sochy bylo provedeno statické zajištění jednotlivých částí na původní místo, pomocí nekorodujících čepů a lepidla. Praskliny v kameni byly injektovány. Dále bylo provedeno čištění od biologického napadení, prachu a krust. Plastická retuš byla provedena v minimální míře, byla zvolena na základě potřeby navrácení celistvosti torza. Retuše barevnosti byly provedeny s cílem sjednocení jednotlivých částí.

K zhotovení rekonstrukce sochy z umělého kamene byla využita fotografie sochy sv. Václava z 1. čtvrtiny 20. století. Výsledná socha rekonstruuje původní vzhled skulptury světce, ale také strukturou a barevností materiálu odpovídá originálu.

Celkové náklady za rok 2008 činily 82 902,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Stav před konzervováním

Stav po konzervování

Zhotovená rekonstrukce sochy

MADONA S DĚTÁTKEM
(replika do výklenku domu čp. 34 Barborská ulice)
KUTNÁ HORA

Druh obnovy : vytvoření repliky

Stav před restaurátorským zásahem

Původně byla ve výklenku umístěna polychromovaná socha Madony s děťátkem řezaná ve dřevě. Dlouhodobým působením povětrnosti došlo ke značné degradaci jak dřeva tak i vrstev barevných. Polychromování bylo v průběhu let vícekrát obnovováno o čemž svědčí mimo silného a značně zkrakelovaného barevného souvrství i záznamy vztahující se k jednotlivým opravám, psané většinou štětcem na zadní straně korpusu. Několik posledních let je socha uložena v depozitáři Muzea stříbra v Kutné Hoře.

Popis restaurátorských prací

V souvislosti s celkovou rekonstrukcí domu bylo přistoupeno k vytvoření repliky sochy z materiálu, který bude dostatečně odolávat vlivům povětrnosti. Zvolen byl umělý kámen, polychromování bylo provedeno barevně stálými pigmenty. Výdusek věrně sleduje bohatě strukturovaný povrch plastiky, chybějící partie nebyly rekonstruovány záměrně z důvodu nepřiliš jasně ikonografie figury.

Barevnost vnitřních stěn výklenku byla zvolena v modrém tónu. Nedochované, ve dřevě řezané a zlacené, paprsky na pozadí výklenku byly naznačeny malbou přímo na omítce.

Celkové náklady za rok 2008 činily 41 692,- Kč a byly plně uhrazeny z rozpočtu města.

Osazená repliky sošky

B/ Památky ve vlastnictví církví

KOSTEL VŠECH SVATÝCH ČESKÁ ULICE V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : obnova interiéru

Rejstříkové číslo : 13128/2-1049/1

Charakteristika památkové hodnoty

Kostel Všech Svatých je v jádru raně gotická stavba z konce 13. století. Stojí na místě, kde se v polovině 13. století rozkládala osada Cuthna Antigua. Stavebně upravován byl na konci 15. století, zejména pak v roce 1698 byl zbarokizován italským stavitelem G. B. Spinettim de Angelo, následovala dílčí úprava vrcholně barokní. V roce 1909 došlo k významnější opravě podle dosud dochovaných plánů Čeňka Dajbycha, poslední oprava kostela byla uskutečněna v roce 1952 (interiér, fasády, krov a krytina).

Kostel je jednodílná podélná stavba s trojboce uzavřeným presbytářem a hranolovou věží vtaženou do interiéru lodi. Střecha lodi je sedlová, krytá páleným prejzem, stejně jako presbytář. Stav konstrukcí kostela je uspokojivý, avšak vlivem zemní vlhkosti, povětrnosti a řídkou údržbou utrpěly vnější a vnitřní omítky, krytina a kamenické a sochařské prvky fasády. Nejstaršími prvky výzdoby fasád je poprsí anděla štítonoše, pískovcová ostění šterbinových okének ve věži a profilovaný portál s lomeným záklenkem v ose západního průčelí. Pocházejí z pozdně gotické přestavby staršího kostela na konci 15. století. Druhou časovou vrstvou ve výzdobě fasád představuje rané a vrcholné baroko, kdy byly do ní západní fasády doplněny sochy sv. Rocha a sv. Šebestiána v podživotní velikosti a dále vytvořena pískovcová ostění termálních oken a portálů s pravoúhlým nebo stlačeným obloukem. Při poslední celkové obnově kostela v roce 1909 byly všechny tyto články zbaveny polychromie a lokálně doplněny tmely.

Vitrazová okna pocházejí z opravy kostela v roce 1909. Námětem maleb na skle spojených olověnými pásky – osnovou, jsou polopostavy světců, Panny Marie a tvář Krista. Obvod oken rámuje bordura se stylizovanými florálními motivy. Zbývající okna zejména v sakristii a věži jsou prostá bez maleb, jejich skleněná výplň složená ze sklíček ve tvaru šestihranu je osazena do dřevěného rámu.

Dřevěné vstupní dveře jsou osazeny za ostěním kamenných portálů zakončených v případě západní fasády lomeným obloukem, v případě jižní fasády stlačeným obloukem a rovným nadpražím. V západním gotickém portále jsou osazeny dveře jednokřídlé s poutcem a plnou horní výplní, dochovalo se barokní kování v podobě madla a kliky se zámkem. Dvoje dveře v kamenných portálech jižní fasády jsou dvoukřídlé, s diagonální skladbou na hranách profilovaných fošen z přední pohledové strany. Výplně oken jsou osazeny ve špaletě kamenných ostění, mají půlkruhový tvar. Vstupní dveře pocházejí z období klasicismu s použitím staršího kování (dveře v západní fasádě), okna pak pravděpodobně z opravy kostela v roce 1909.

Stav před obnovou

Celková obnova interiéru navazuje na již dokončenou obnovu exteriéru kostela, při které byl opraven krov, vyměněna střešní krytina, obnoveny omítky a restaurovány kamenické a sochařské detaily a uměleckořemeslné výplně otvorů. Záměrem prací v roce 2008 byla oprava interiéru sestávající z rekonstrukce elektroinstalace, odstranění narušených omítek soklu vlivem zemní vlhkosti, odsolení zdiva, sanace trhlin zdiva, očištění barevného nátěru a celková výmalba.

Popis provedených prací

V roce 2008 byly provedeny práce na opravě interiéru kostela, a to rekonstrukce elektroinstalace a odstranění narušených omítek soklu interiéru. Dále bylo provedeno odsolení zdiva, odstraněné omítky byly doplněny vápennými omítkami, trhliny zdiva byly sanovány, stávající nátěry interiéru očištěny a kostel byl celkově vymalován.

Celkové náklady činily

	838 871,- Kč
z toho : příspěvek z Programu regenerace MKČR	430 000,- Kč
příspěvek z Fondu regenerace města	180 000,- Kč
podíl vlastníka	228 871,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

C/ Památky ve vlastnictví fyzických a právnických osob

DŮM ČP. 240 HRADEBNÍ V KUTNÉ HOŘE

Druh obnovy : obnova střešního pláště

Rejstříkové číslo : 20291/2-3226

Charakteristika památkové hodnoty

Dům byl postaven v roce 1904 podle plánů Čenka Dajbycha. Do novostavby byly začleněny gotické sklepy staršího předchůdce na této parcele. Dominantní polohu domu stavitel Dajbych zdůraznil půdorysně kruhovým arkýřem na nároží, jehož střecha vyrůstá nad korunní římsou ve tvaru věžičky. Stylový charakter fasád i detailů (schodiště, zábradlí balkónu) je secesní.

Stav před obnovou

Současná s výstavbou domu je také stávající valbová střecha nižšího spádu s krovem vaznicové soustavy, rovněž původní je krytina z přírodní břidlice, která v důsledku poškození byla v minulosti na některých místech nahrazena eternitem. Hřebeny střechy jsou řešeny dobově typickým oplechováním. Nad střešní plášť vyrůstají komínová tělesa z režných cihel a s charakteristickým dvojím převázáním v úrovni hlavice. V roce 1932 byla opravena fasáda, při níž byla okna vyměněna za stávající výrobky bez vnějšího členění, k další částečné výměně truhlářských výrobků došlo v roce 1955 a v 80 letech 20. století.

Popis provedených prací

Krovová konstrukce střechy a krytina z přírodní břidlice tvoří nedílnou součást této kulturní památky a bylo nutné je při rekonstrukci respektovat. Výměna nejvíce poškozených prvků krovu bylo nutné provádět s dodržáním profilů a dimenzí jednotlivých prvků. Hřebeny nové krytiny z břidlice bylo nutné provést z hustě kladených šablon. Komínová tělesa byla v nadstřešní části nově vyzděna z ostře pálených cihel a bylo zachováno dvojí převázání v úrovni hlavice. Klempířské prvky byly provedeny z měděného plechu.

Celkové náklady činily

	1 350 000,- Kč
z toho :	
příspěvek z Programu regenerace MKČR	100 000,- Kč
příspěvek z Fondu regenerace města	135 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	250 000,- Kč
podíl vlastníka	865 000,- Kč

Průběh obnovy

Stav po obnově

2) Podpora obnovy kulturních památek z rozpočtu města - „Fond regenerace Města Kutné Hory“

Město Kutná Hora, v rámci své působnosti stanovené příslušnými právními normami, považuje poskytování příspěvků ze svého rozpočtu na obnovy kulturních památek nacházejících se v územní působnosti Města Kutná Hora, poskytování příspěvků na obnovy nemovitostí určující charakter městské památkové rezervace Kutná Hora a poskytování příspěvků na náklady spojené se záchrannými archeologickými výzkumy za důležité nástroje péče o kulturní dědictví bohatého havířského města, pokladnice Českého království ve středověku. Poskytování příspěvků je naplněním jedné z povinností, které městu ukládají příslušné právní normy (zejména ustanovení §30 zákona č.20/1987 Sb., o státní památkové péči a ustanovení §2 odstavce 2 a §85 písmene j/ zákona č.128/2000 Sb., o obcích). V rámci samostatné působnosti tak může Město Kutná Hora v souladu s citovanými právními normami pečovat o kulturní hodnoty města zapsaného na Seznam kulturního a přírodního dědictví lidstva UNESCO i formou přímé finanční pomoci, a to jak samostatně, tak v rámci Programu regenerace městské památkové rezervace Kutná Hora v souladu s usnesením vlády ČR číslo 209/1992.

System poskytování příspěvků dle Zásad pro poskytování příspěvků z Fondu regenerace památek města Kutné Hory je postavený na principu vícezdrojového financování obnov kulturních památek a nemovitostí určující charakter městské památkové rezervace. Příspěvky do 100% výše nákladů mohou být přiznány zcela výjimečně a pouze v případě restaurování kulturní památky nebo její části podle zvláštního předpisu. Cílem je pomoci vlastníkům zachovat stavebněhistorické a uměleckořemeslné hodnoty města včetně hodnot archeologických, které jsou dílem našich předků a zatraktivnit tím území města Kutné Hory jako místa pro hodnotný život jeho obyvatel a současně pro jeho turistický ruch.

Zastupitelstvo města Kutná Hora svým usnesením č.260/03 ze dne 25.11.2003 zřídilo Fond regenerace města Kutná Hora s platností od 1.1.2004 a zároveň schválilo „Statut Fondu regenerace města Kutná Hora“ a „Zásady pro poskytování příspěvků z Fondu regenerace města Kutná Hora na obnovu kulturních památek a nemovitostí dotvářející charakter MPR Kutná Hora v samostatné územní působnosti Města Kutná Hora“.

Tvorba fondu regenerace

Fond regenerace je tvořen z následujících zdrojů :

- příjmy z rozpočtu Města Kutné Hory každoročně ve výši 1 mil. Kč
- 50% z příjmů Města Kutné Hory z pronájmu prostor k filmování za období předchozího roku
- dary nebo příspěvky od fyzických nebo právnických osob, nadací a podobně

Používání Fondu regenerace

Prostředky Fondu regenerace se určují podle ustanovení §19 zákona č.250/2000 Sb. takto :

- 1) Na zachování a obnovu nemovitých kulturních památek v územní působnosti Města Kutné Hory
- 2) Na zachování a obnovu movitých kulturních památek, které jsou nebo mají být umístěny na veřejně přístupném místě v Kutné Hoře
- 3) Na obnovu nemovitých kulturních památek nebo jejich částí, které mohou provádět pouze restaurátoři s příslušnými povoleními MK ČR (restaurování)

- 4) Na obnovy plášťů domů (střechy, uliční průčelí) nezapsaných jako kulturní památka, avšak dotvářející charakter MPR Kutná Hora
- 5) Na obnovy nebo restaurování vybraných hodnotných stavebně historických prvků (ostění, klenby, dveře ležících v MPR Kutná Hora)
- 6) Na provádění záchranných archeologických průzkumů
- 7) Jako podíly města v Programu regenerace MPR Kutná Hora v případě, jde-li o jiné vlastníky než Město Kutná Hora a zapojené do tohoto programu

V roce 2008 byly v rámci Fondu regenerace Města Kutná Hora rozděleny finanční příspěvky **v celkové výši 1 330 000,- Kč** na obnovy památek ve vlastnictví fyzických a právnických osob a ve vlastnictví církví.

Zásady použití prostředků z Fondu regenerace podléhají schválení Zastupitelstvem města Kutné Hory.

Rozdělení finančních prostředků pouze z Fondu regenerace Města Kutná Hora v roce 2008 (kostel všech Svatých Česká ul.- příspěvek ve výši 180 000,- Kč a čp. 240 Hradební jsou uvedeny v přehledu rozdělení finančních prostředků v rámci programu regenerace MK ČR), které bylo odsouhlaseno Zastupitelstvem města Kutné Hory dne 18.3.2008 usnesením č. 68/08.

Finanční příspěvek ve výši 60 000,- Kč na obnovu fasády uličního průčelí domu čp. 506 Tylova odsouhlasilo Zastupitelstvo města Kutná Hora dne 9.9.2008 usnesením č. 216/08 dodatečně.

Snížení již schváleného finančního příspěvku (60 000,- Kč na obnovu fasády, oken a dveří) na obnovu domu čp. 276 Jiřího z Poděbrad na částku 25 000,- Kč (nebyla předložena SOD na obnovu fasády) odsouhlasilo Zastupitelstvo města Kutná Hora dne 9.9.2008 usnesením č. 215/08.

Čp., ulice	Druh obnovy	Památka ANO/NE	Příspěvek z Fondu regenerace města
Čp. 168 Šultysova ul.	Statické zajištění	ANO	Nečerpáno 60 000,- Kč
Čp. 423 Brandlova ul.	Střecha + krov	ANO	60 000,- Kč
Čp. 78 Vysokostelská ul.	Střecha + krov	ANO	100 000,- Kč
Čp. 216 Bartolomějská ul.	Střecha + krov	ANO	60 000,- Kč
Čp. 240 Hradební ul.	Střecha + krov	ANO	135 000,- Kč
Čp. 506 Tylova ul.	Fasáda uličn.průčelí	ANO	60 000,- Kč
Čp. 10 Dačického nám.	Střecha + krov	NE	120 000,- Kč
Čp. 572 Havlíčkovo nám.	Střecha	ANO	Nečerpáno 40 000,- Kč
Čp. 276 Jiřího z Poděbrad	Okna, vrata, vrátka	ANO	25 000,- Kč
Čp. 544 Havlíčkovo nám.	Fasáda	ANO	60 000,- Kč
Čp. 172 Šultysova ul.	Fasáda	ANO	120 000,- Kč
Čp. 381 Libušina ul.	Fasáda	NE	Nečerpáno 20 000,- Kč
Čp. 16 Husova ul.	Opr. městs. opevnění	ANO	20 000,- Kč
Čp. 259 orelská	Oprava ohradní zdi	ANO	Nečerpáno 20 000,- Kč
Kostel Všech Svatých	Obnova interiéru	ANO	180 000,- Kč
Chrám Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci	Restaur. oltáře boční kaple Panny Marie	ANO	150 000,- Kč
Klášter sv. Voršily Jiřího z Poděbrad	Restaur. sochy sv. Václava na římse	ANO	140 000,- Kč
Kostel apoštolů Jana a Pavla v Malíně	Statické zajištění a obnova fasády	ANO	100 000,- Kč
Celkem vyčerpáno	---	---	1 330 000,- Kč

OBJEKT čp. 423 BRANDLOVA UL., KUTNÁ HORA

Druh obnovy : částečná oprava krovu a obnova střešního pláště domu

Rejstříkové číslo : 46905/2-3276

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	426 093,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	60 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	40 000,- Kč
podíl vlastníka	326 093,- Kč

Stav před obnovou

Po obnově

OBJEKT čp. 78 VYSOKOSTELSKÁ UL., KUTNÁ HORA

Druh obnovy : částečná oprava krovu a obnova střešního pláště domu
Rejstříkové číslo : 20642/2-1043/B21

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	234 657,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	100 000,- Kč
podíl vlastníka	134 657,- Kč

Stav po obnově

OBJEKT čp. 216 BARTOLOMĚJSKÁ UL., KUTNÁ HORA

Druh obnovy : částečná oprava krovu a obnova střešního pláště domu
Rejstříkové číslo : 15427/2-3222

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	343 335,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	60 000,- Kč
podíl vlastníka	283 335,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

OBJEKT čp. 506 TYLOVA UL., KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova fasády uličního průčelí domu

Rejstříkové číslo : 23673/2-3286

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	369 322,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	60 000,- Kč
podíl vlastníka	309 322,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

OBJEKT čp. 10 DAČICKÉHO NÁM., KUTNÁ HORA

Druh obnovy : výměna krovu, obnova střešního pláště a výměna oken
Rejstříkové číslo : není kulturní památkou

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	482 840,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	120 000,- Kč
podíl vlastníka	362 840,- Kč

Stav před obnovou

Průběh obnovy

Stav po obnově

OBJEKT čp. 276 JIŘÍHO Z PODĚBRAD, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : výměna truhlářských prvků
Rejstříkové číslo : 38951/2-1043/B67

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	110 000,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	25 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	40 000,- Kč
podíl vlastníka	45 000,- Kč

Stav před výměnou

Stav po výměně

OBJEKT čp. 544 HAVLÍČKOVO NÁMĚSTÍ, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova fasády a klempířských prvků
Rejstříkové číslo : 46838/2-1043/B108

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	284 557,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	60 000,- Kč
podíl vlastníka	224 557,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

OBJEKT čp. 172 ŠULTYSOVA ULICE, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova fasády uličního průčelí

Rejstříkové číslo : 44897/2-1043/A42

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	327 646,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	120 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	40 000,- Kč
podíl vlastníka	167 646,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

KAMENNÁ ZEĎ MĚSTSKÉHO OPEVNĚNÍ U DOMU čp. 16 HUSOVA, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : obnova části kamenné zdi městského opevnění
Rejstříkové číslo : 36927/2-1043/A1

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	208 993,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	20 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	40 000,- Kč
podíl vlastníka	148 993,- Kč

Stav před obnovou

Stav po obnově

KOSTEL NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V SEDLCI

Druh obnovy : restaurování bočního oltáře Panny Marie včetně sochy Madony s dítětem v kapli Panny Marie

Rejstříkové číslo : 32-3029 (oltář Panny Marie)
32-3031 (socha Madony s dítětem)

Charakteristika památkové hodnoty

Klášterní kostel Nanebevzetí Panny Marie byl založen kolem roku 1300. Chrám má půdorys latinského kříže a je největší dochovanou stavbou (87 m délky) z přelomu 13. a 14. století. Stavba vychází z tradice severofrancouzské gotické architektury. Výsledná podoba pětিলodního chrámu je kompromisem mezi požadovanou cisterciánskou jednoduchostí a katedrální honosností.

Inventář kostela je převážně barokní, s řadou pozoruhodných obrazů od Petra Brandla, M. L. Willmanna a dalších autorů. Umělecká výzdoba je doplněna kamennými plastikami a řezbářskými díly pražského mistra M.V. Jäckela, jehož dílna působila v Sedlci více než 30 let.

Soubor kaplí tvoří vzácný v celistvosti zachovaný celek barokního umění. Malířská díla jsou práce předních umělců.

Monumentální oltářní architektura byla vybudována jako protějšková architektura oltáře 14 Svatých pomocníků. Architektura má povrchovou úpravu provedenou v umělém mramoru. Oltář je vztyčen nad tumbovitou štukovou menzou, je dvoudílný, s povrchem imitujícím mramor v šedohnědé a žluté barvě se zlaceným detailem.

Dřevěné sloupy mají barvu slonové kosti. Jsou ukončeny korintskými hlavicemi. Mezi sloupy jsou vloženy dřevorezby sv. Jáchyma a sv. Anny. Nad sloupy je umístěna rozlomená římsa. Hrany nástavců jsou stáčeny do volut, na nich jsou umístěny postava andílku. V průhledu je situována druhá část oltáře – dvě trojice sdružených sloupků vytvářejí niku, do které je vložena socha P. Marie s Ježíškem. Před sdruženými sloupky jsou opět vloženy dřevorezby. Pravá chybí, vlevo světec s amforou. V horní části je dřevorezba Boha Otce doprovázená andílky, vpravo je modrá zeměkoule.

Stav před restaurováním

Dřevěné polychromované plastiky, včetně výzdobných řezb architektury, byly již dříve sejmuty z předního oltáře. Byly velmi zašpiněné, barevná vrstva včetně zlacení a křídlových podkladů byla lokálně degradovaná, částečně již odpadlá. Plastikami místy prostupovaly praskliny, byly patrné drobné ztráty řezb. Na některých prvcích se lokálně objevovalo napadení dřevokazným hmyzem. Před zahájením prací bylo zjištěno, že zcela chyběla jedna řezbovaná hlavička a pět patek sloupů.

Popis provedených restaurátorských prací

Degradovaná dřevní hmota byla lokálně zpevněna. Poté byla provedena prekonsolidace uvolněných částí polychromie a zlacení. Po zajištění polychromií a petrifikace dřevní hmoty bylo prováděno čištění polychromií. Následně byl zpevněn povrch všech nezlacených polychromií a byly upevněny všechny uvolněné šupiny a krusty zlacení. Větší praskliny v dřevní hmotě byly vyšpánovány. Po úplné stabilizaci plastik a řezb byly defekty vytmeleny a byly provedeny lokální retuše polychromií.

Zlacené povrchy byly citlivě čištěny. Místa, kde zlacení chybělo i s podkladovými vrstvami, byla tmelena. Zlacení bylo retušováno jen v místech, kde zcela chybělo. Nově

zlacené plochy byly patinovány. Všechny zlacené plochy byly po vyčištění a stabilizaci přešetřeny achátem. Po provedení těchto restaurátorských prací byly plochy s barevnou polychromií opatřeny ochranným slabým voskovým nátěrem.

Z obou korun sochy Madony s dítětem byly demontovány jednotlivé kameny, aby mohlo být provedeno jejich čištění. Po očištění jednotlivých barevných kamenů a přešetření zlacených korun achátem byly kameny osazeny zpět na původní místa na korunách.

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	<i>453 877,- Kč</i>
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	150 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	90 000,- Kč
podíl vlastníka	213 877,- Kč

Stav před restaurováním

Stav po restaurování

KLÁŠTER SV. VORŠILY JIŘÍHO Z PODĚBRAD ČP. 288, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : restaurování sochy sv. Václava umístěné na štítu nad římsou
Rejstříkové číslo : 24054/2-1043/A10

Charakteristika památkové hodnoty

Kutnohorský klášter byl stavěn od roku 1735 podle plánů Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Do roku 1749 byla postavena pouze polovina konventu bez kostela. Až v letech 1898 – 1901 bylo přikročeno k výstavbě kostela podle plánů Bedřicha Ohmanna.

Barokní konvent je v celém rozvrhu dvoutraktový s vnitřní chodbou. Vnější fasády člení vysoký sokl, dvojici pater rytmezují rizality s pilastry. Autorem soch na štítech a na podstavcích v ploše střechy nad římsou je pravděpodobně Jan Brázda. Sochy byly vytvořeny v letech 1738 – 1739 z místně příslušného kutnohorského vápenitého pískovce. Sochy jsou v nadživotní velikosti. Z levé strany jsou v partii nad římsou umístěny sochy těchto světců : sv. Jan Nepomucký, sv. Václav, sv. Alois, sv. Onufrius, sv. Antonín a sv. František Xaverský.

Stav před restaurováním

Sochu sv. Václava překrývaly ve velkém rozsahu vysprávký. Použité tmely odpadávaly, často s vrstvou narušeného kamene. Plastický reliéf měl omezenou čitelnost původní autorské modelace. V místech srážkového stínu se usazovala sádrovcová křusta. Lokálně rozbujelá mikrovegetace urychlovala erozi hrubozrnného vápence. Starší barevné nátěry byly téměř v nečitelných fragmentech. Hlava sochy se nedochovala, současné doplnění je rekonstrukce v přírodním kameni z posledního restaurování v 70. letech min. století. Také kovové atributy se zachovaly z posledního restaurování, stav těchto exponátů nebyl havarijní. Na hranolovém podstavci použitý kámen rozsáhle korodoval, použité překryty tmelů dlouhodobě odpadávaly.

Popis provedených restaurátorských prací

Byla provedena stabilizace korodovaných částí kamene. Rozsáhlé porosty mikrovegetace byly ošetřeny opakovaným nástřikem. Plastika byla omyta vodou, šetrně byly odstraněny uvolněné a neprodyšné tmely. Dále byla provedena demontáž kovových atributů. Trhliny v kameni byly injektovány, lokální domodelování bylo provedeno umělým kamenem. Tmel ve spárách byl doplněn vápennou maltou a byla provedena lokální barevná retuš. V závěru byla provedena hydrofobizace.

Kovové atributy byly očištěny, konzervovány a patinovány.

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	260 270,- Kč
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	140 000,- Kč
podíl vlastníka	120 270,- Kč

Stav po obnově

KOSTEL APOŠTOLŮ JANA A PAVLA V MALÍNĚ, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : technické zajištění, obnova fasády věže a lodě kostela
Rejstříkové číslo : 36969/2-1074

Charakteristika památkové hodnoty

Malín byl v rané české historii významným hradištěm a centrem zeměpanské správy. V době, kdy jej vlastnili Slavníkovci, zde byly raženy i vlastní mince. Tyto mince dokládají význam hradiště již v 10. století, z tohoto období má pocházet základ kostela apoštolů Jana a Pavla (dříve sv. Jana Křtitele). Kostel je tak zahrnován do skupiny našich nejstarších staveb a má značnou kulturní hodnotu. Je vyzděn z nepravidelného kvádříkového zdiva, má obdélnou loď a podkovitou apsidu. Již v průběhu středověku byl několikrát přestavěn. Z těchto stavebních úprav pochází věž před západním průčelím. Současná úprava kostela a vstupu do lodi pochází z 19. století. Na východní straně presbytáře je zachováno románské okénko.

<i>Celkové náklady na obnovu v roce 2008 činily</i>	<i>914 310,- Kč</i>
z toho : příspěvek z Fondu regenerace města	100 000,- Kč
příspěvek z FOP Středočeského kraje	250 000,- Kč
příspěvek z Podpora kult.památek MK ČR	534 000,- Kč
podíl vlastníka	30 310,- Kč

Stav před obnovou

II. PROGRAM ZÁCHRANY ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ V ROCE 2008

Přehled příspěvků MK ČR z Programu záchrany architektonického dědictví

<i>Památka</i>	<i>Majitel</i>	<i>Druh obnovy</i>	<i>Výše příspěvku</i>
Kostel Matky Boží Na náměti, Kutná Hora	Církev	Obnova jižní fasády lodi a presbyteria vč. statiky a restaurování	2 300 000,- Kč
Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci	Církev	Obnova omítek interiéru, fasád a restaurování	2 100 000,- Kč
<i>Celkem</i>			<i>4 400 000,- Kč</i>

KOSTEL PANNY MARIE MATKY BOŽÍ NA NÁMĚTI, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková rekonstrukce

Rejstříkové číslo : 14664/2-1043/A6/1

Majitel : církev

Charakteristika památkové hodnoty

Ke vzniku tohoto kostela se váže jedna z nejpůsobivějších místních pověstí, podle které v sousedství býval rudní trh a od nepaměti zde rudokupci vykupovali od těžařů stříbrnou rudu. Kousky rudy spadlé na zem byly nametány, schraňovány a z takto získaného stříbra zaplácena stavba kostela.

Vedle kostela sv. Jakuba náleží k nejstarším kamenným svatyním, byl postaven ve druhé polovině 14. století, byť některé prvky mohou ukazovat i k době starší. Mnoho znaků z období vrcholné gotiky setřel požár v roce 1470. Po něm byla vystavena nová věž a zaklenuta kostelní loď. Při opravách byl vybaven i interiér, především pozdně gotickým sanktuáriem Matyáše Rejska z r.1504 a mimořádně hodnotnou kazatelnou, která se dochovala do dnešní doby. V Rejtově stavební huti ji po roce 1513 vytvořil Wendel Rosskopf a vdechl ji virtuózní technické zpracování i dramatickou dekorativnost. Pod baldachýny se nachází již poněkud méně hýřivé sochy církevních otců od jinak neznámého mistra Augustina.

Roku 1735 našel v kostele P. Marie Na Náměti poslední odpočinek významný malíř českého baroka Petr Brandl, který poslední rok života trávil v Kutné Hoře.

Popis provedených prací

V roce 2008 byla zahájena již 3. etapa opravy kostela – celková obnova a restaurování fasád (1. etapa – rekonstrukce střech, 2. etapa – obnova a restaurování kamenné věže). Vzhledem k náročnosti prací a vysokých finančních nákladů byly práce rozvrženy do pracovních úseků, v roce 2008 byly provedeny opravy a restaurátorské práce schodišťové věže a části jižní fasády lodi.

Bylo provedeno statické zajištění kamenného zdiva v rozsahu vyčištění trhlin, zaspárováním a hloubkovou injektáží. Veškeré kamenné prvky fasád (kvádrové zdivo opěrných pilířů, kamenných stříšek opěráků, říms, kružeb oken a celého pláště schodišťové věže) bylo zrestaurováno dle schváleného restaurátorského záměru a ošetřeno hydrofobizací.

Významnou součástí opravy fasády bylo restaurování okenních vitrají. Okna byla poškozena ve své olověné soustavě a bylo zjištěno silné poškození skel.

Součástí oprav daného úseku byla oprava omítek. Stávající degradované omítky byly odstraněny a provedeny vápenné omítky probarvené ve štku s patinací a hydrofobizací. Byly opraveny klempířské prvky do olova a mědi a ostatní související práce.

Celkové náklady byly ve výši

	3 000 000,- Kč
z toho : příspěvek z Programu záchrana arch.dědictví MK ČR	2 300 000,- Kč
příspěvek Krajského úřadu – FOP	205 000,- Kč
podíl vlastníka	495 000,- Kč

CHRÁM NANEBEVZETÍ PANNY MARIE V SEDLCI

Druh obnovy : celková obnova
Rejstříkové číslo : 17408/2-1080/1
Majitel : církve

Charakteristika památkové hodnoty :

Sedlecký klášter náležel na přelomu 13. a 14. století k nejvýznamnějším církevním ústavům v Čechách. Bohatství, které mu plynulo z nepřímé účasti na kutnohorském dolování, bylo obrovské a umožnilo rozsáhlou stavební činnost, z níž se dodnes dochovala významná část. Konventní kostel Nanebevzatí Panny Marie byl vystavěn v letech 1282 – 1320 jako stavba katedrální s ochozem a věncem kaplí. Šlo o monumentální založení přesahující vše, co v té době v kostelním stavitelství v Čechách existovalo. Dne 21. dubna 1421 klášter a spolu s ním i katedrála podlehl útoku husitských vojsk a vyhořel. Dlouhá léta pak čekal na svou obnovu. Poslední velké vzepjetí prožil sedlecký klášter na přelomu 17. a 18. století za opata Jindřicha Snopka, který inicioval velkorysou obnovu katedrály i celého areálu. Umělecky se zde uplatnil především vynikající stavitel českého baroka Jan Blažej Santini. Objevny styl, který uplatnil především v katedrále (tzv. barokní gotika), nemá v Evropě obdoby a spojuje oba slohy v pozoruhodné jednotě. Změny doznal i interiér chrámu, kde pracovali nejlepší malíři své doby : Leopold Willmann, Jan Kryštof Liška a především Petr Brandl. Přestavba se dotkla i dalších klášterních budov, především pak hřbitovní kaple Všech svatých – Kostnice. Poslední etapa nákladného znovuzrození se týkala refektáře, kde vznikly rozsáhlé fresky J. T. Šuplera s námětem Čtrnácti pomocníků, patronů obnoveného kláštera. Nová doba rozkvětu měla vyměřeno pouze sto let. Nařízením císaře Josefa II. byl cisterciánský klášter v roce 1783 zrušen, kostel odsvěcen a dočasně využíván jako sklad mouky. Poslední etapa dějin začala roku 1812, kdy do opuštěných budov byla z nedalekého Holcova Jeníkova přenesena tabáková režie. Pozdější výstavba rozlehlé vsi zčásti setřela monumentální rozsah celého areálu. Až na část obvodového zdiva zcela zmizel kostel sv. Filipa a Jakuba doložený již ve 13. století a četné hospodářské budovy. Přes všechny moderní změny tvoří sedlecká katedrála i další budovy vynikající soubor, který byl společně s významnými kutnohorskými stavbami zapsán na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

Popis provedených prací :

V roce 2008 byla realizována poslední etapa postupné celkové opravy katedrály. V hrubých rysech byla celková oprava v roce 2008 dokončena. Finanční prostředky byly efektivně využity na tyto práce :

- 1) polygonální závěr katedrály
 - dokončení restaurování omítek a štuků v ochozu závěru katedrály
 - výmalba restaurovaných omítek kleneb a stěn
 - restaurování oltářních menz dvou kaplí
- 2) okna vitráže
 - restaurování 17 oken kaplí závěru katedrály včetně kovaných rámu
- 3) venkovní plášť
 - restaurování kamenného pláště celého závěru katedrály
 - obnova omítky frontonů

- 4) související práce
 - položení prejzů na parapety oken presbytáře
 - fotogrammetrie kamenného zdiva a sond
 - oprava dřevěného schodiště – jih
- 5) další provedené práce
 - dokončení restaurování umělých mramorů zadního oltáře kaple Panny Marie
 - restaurování oltáře ve třech ochozových kaplích včetně oltářních obrazů
 - dokončení restaurování oltáře Panny Marie včetně gotické Madony
 - dokončení restaurování kostelních lavic presbytáře
 - odvlhčení severní stěny (snížení terénu, dešťová kanalizace)
 - zahájení opravy chrámových varhan

Při provádění výkopových prací na odvlhčení exteriéru severní stěny byly objeveny v tomto roce již očekávané archeologické nálezy (středověké hroby), které potvrdily hypotézu existence předchůdce katedrály. Nálezy byly impulsem k dalším průzkumům v interiéru katedrály.

Celkové náklady byly ve výši

z toho :	8 600 348,- Kč
příspěvek z Programu záchrana arch.dědictví MK ČR	2 100 000,- Kč
příspěvek z Programu záchrany movitých památek oltáře	200 000,- Kč
příspěvek Krajského úřadu – FOP	90 000,- Kč
příspěvek z Fondu regenerace města	150 000,- Kč
příspěvek MK ČR na památky UNESCO	456 873,- Kč
podíl vlastníka	5 603 475,- Kč

III. GRANTOVÉ PROGRAMY NADACE „Kutná Hora – památka UNESCO“

Nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“ se ve své činnosti mimo jiné zabývá zprostředkováním kontaktů majitelům historických domů s odborníky památkové péče, poskytováním dostupných materiálů z archivu nadace vlastníkům, kteří připravují opravy památek a předává informace o možnostech získání příspěvků či grantů na plánované opravy.

Nadace má vlastní grantový program, ve kterém podporuje finančně soukromé vlastníky při opravách a restaurování. Doposud má nadace vyhlášeny tyto granty :

- „**Obnova původních vchodových dveří, vrat a oken**“
- „**Restaurování kamenných portálů a ostění**“
- „**Restaurování původních dřevěných trámových a povalových stropů**“

V roce 2008 byly realizovány tyto granty v celkové výši 128 615,- Kč :

- 1) Obnova vstupních dveří čp. 29 Prácheňská ulice, Kutná Hora
- 2) Obnova vstupních dveří čp. 221 Bartolomějská ulice, Kutná Hora
- 3) Obnova stropu čp. 136 Husova ulice, Kutná Hora
- 4) Obnova stropu čp. 221 Bartolomějská ulice, Kutná Hora

Projekty z oblasti dokumentace a propagace památek podpořilo Ministerstvo kultury ČR.

V roce 2008 byl Ministerstvem kultury ČR zřízen dotační program s názvem Program pro památky UNESCO. Jeho hlavním cílem je dostát závazkům, které České republice vyplývají z přijetí Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a jeho hlavním účelem je podporovat rozvoj památek zapsaných na Seznam světového dědictví, které se nacházejí na území ČR. Historické jádro města Kutné Hory a kostelem sv. Barbory a katedrálou Panny Marie v Sedlci patří od roku 1995 mezi tyto lokality. V prvním roce programu bylo Ministerstvem kultury podpořeno celkem 35 projektů, z nichž tři se týkají přímo památek Kutné Hory a Sedlce a další čtyři je propagují. Celková výše dotace na tyto místní projekty činila přibližně 1 000 000,- Kč, přičemž jde o 70% celkových nákladů. Výstupy z projektů budou odevzdány Ministerstvu kultury do 15.1.2009.

Prvním projektem je „Dokumentární film – rekonstrukce chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře“, jehož realizátorem je společnost GEMA ART GROUP a.s.. Profesionálně zhotovený asi 20 min. dokumentární film zachycuje průběh obnovy chrámu ve všech jeho fázích od náročné projekční přípravy, rozsáhlých průzkumů až po podrobnou dokumentaci průběhu a postupu rekonstrukčních a restaurátorských prací. Dokument bude využit pro účely prezentace a propagace obnovy památky u české i světové odborné i laické veřejnosti a jako metodický materiál památkových institucí. Shlédneme jej v České televizi, dokonce i na mezinárodních linkách Českých aerolinií nebo třeba v budoucnu ve stálé expozici v chrámu, která seznámí návštěvníky s náročným postupem jeho obnovy.

Dalším podpořeným projektem je „Multidisciplinární průzkum katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci“, který připravila Římskokatolická farnost Kutná Hora – Sedlec. Jeho cílem je poprvé v dějinách katedrály prozkoumat základy, na kterých je vystavěna. Nejprve byla s použitím nejmodernějších geofyzikálních metod (georadar a mikrogravimetrie) proměřena celá plocha podlahy katedrály, po vyhodnocení výsledků bylo označeno šest míst pro archeologické sondy o rozměrech cca 1,5 x 2 m, kde došlo k zachycení předpokládaných zdí a anomálií. Pod podlahou katedrály byly skutečně objeveny zdi, četné fragmenty kamenných prvků původní gotické katedrály (žebra kleneb a střešní krytina) a také několik lidských ostatků. Průběh i výsledky průzkumu budou prezentovány na informačních panelech v katedrále a také na internetových stránkách <http://unesco.sedleccathedral.eu>.

Třetí projekt s názvem „Obrazové prameny města Kutné Hory“, jehož řešitelem je PhDr. Aleš Pospíšil, soustřeďuje zachovaný obrazový fond jakou jsou veduty města, vyobrazení jednotlivých památek, ale především unikátní soubor historických fotografií, které dokumentují zaniklou podobu města, významných staveb, domů a ulic již od poloviny 19. století. Shromážděný materiál bude sloužit badatelům z oblasti historie, dějin umění a architektury, ale hlavně projektantům jako podklad pro zodpovědnou a kvalitní péči o historické jádro města. Projekt je rozdělen na dvě etapy. V roce 2009 bude uspořádána výstava na Hrádku, odborný seminář a celý projekt vyvrcholí vydáním obrazové publikace s názvem Zmizelá Kutná Hora.

V rámci programu Podpora pro památky UNESCO Ministerstva kultury ČR byl v Kutné Hoře u Jezuitské koleje instalován zvukový informační panel. Ten zajistilo sdružení České dědictví UNESCO v rámci projektu Zvukový průvodce „o všech památkách UNESCO na všech památkách UNESCO“. Další šířeji zaměřené projekty, jako například „Památky UNESCO na ministriádách“ nebo „Památky UNESCO v České republice“ budou v letošním roce prezentovat také památky města Kutné Hory u příležitosti předsednictví České republiky v Evropské unii.

IV. VÝZNAMNÉ OBNOVY V ROCE 2008

CHRÁM SVATÉ PANNY BARBORY, KUTNÁ HORA

Druh obnovy : celková rekonstrukce
Rejstříkové číslo : 33635/2-1043/A4/1 – NKP
Majitel objektu : církev

Charakteristika památkové hodnoty

Počátky chrámu se ukrývají v papežských listinách, bulách, jejichž řada začíná povolením stavby v roce 1381. Stavební práce začaly roku 1388 na ostrohu za městskými hradbami s impozantním výhledem na údolí říčky Vrchlice a výchozy nejbohatšího důlního pásma oselského. Chrám byl budován z velké části pod patronací horníků a byl proto zasvěcen jejich ochranitelce, svaté Panně Barboře.

Stavba se měla svou honosností vyrovnat pražské Svatovítské katedrále. Budování chrámu probíhalo v několika etapách a do značné míry souviselo s prosperitou zdejších dolů. Vlivem nejrůznějších událostí byly práce několikrát přerušeny a od jejich zahájení do definitivního dokončení v roce 1905 uběhlo více než 500 let.

Bohatá Kutná Hora se vždy snažila vyrovnat Praze a není náhodou, že se na stavbě podíleli i pražští stavitelé. Prvním projektantem chrámu se stal Jan Parlář – syn stavitele Svatovítské katedrály Petra Parláře. Shoda architektury Svatobarborského chrámu s pražským Svatovítským chrámem není tedy náhodná. Nejstarší část s věncem ochozových kaplí napodobuje rozvržení francouzských katedrál. Původně budované trojlodí bylo však poměrně rychle rozšířeno o široké vnější lodi. S příchodem husitských válek je stavba na více než šedesát let přerušena, avšak ještě před jejich vypuknutím se projevují značné finanční potíže a začíná být zřejmé, že původní záměr nebude možné splnit. Od roku 1482 stavba znovu ožívá – pracují zde místní stavitelé, kteří víceméně plní stavební program svých předchůdců. Opravdovým zlomem bylo působení pražských mistrů – zprvu stavitele Matyáše Rejska a po něm královského architekta Benedikta Riedta.

Matyáš Rejsek, původním povoláním učitel rýsování na pražské Týnské škole, později člen kamenického cechu, proslul jako vynikající stavitel, ale i jako dekoratér. Jeho jméno je spojeno se stavbou Prašné brány v Praze a své umění uplatnil i zde. Zaklenul chrám, dostavěl triforium a stavbu doplnil množstvím zdobných kamenických prací.

Příchod jeho nástupce Benedikta Riedta do Kutné Hory v roce 1512 znamenal pro stavbu řadu radikálních změn. Riedt byl stavitelem velkých, opticky sjednocených prostorů (jím zaklenutý Vladislavský sál Pražského hradu je největším světským jednolodním prostorem v Evropě). Riedt odvážně změnil zamýšlené pětিলodní znovu na trojlodí, které uzavřel monumentální klenbou s krouženými žebry. Podnes existuje nikoliv neopodstatněný názor, že v Kutné Hoře použil svůj nerealizovaný projekt pro zaklenutí Svatovítské katedrály. Podle Riedtova projektu se stavělo i po jeho smrti.

Spolu s poklesem těžby stříbra povolna vysychaly i finanční zdroje, a tak byl v roce 1558 chrám uzavřen provizorní zdí. Stalo se tak v době zatopení nejbohatšího, tzv. oselského pásma.

V roce 1626 byl chrám předán do správy jezuitů a do značné míry barokizován. Více jak tři sta let zůstává tato jedinečná památka nedokončena. V roce 1884 přistupuje město na podnět místního archeologického spolku Vocel k další stavbě ukončené definitivně v roce 1905. Do zařízení chrámu patří vedle barokních uměleckých děl sanktuárium z roku 1510 pocházející z dílny Matyáše Rejska (umístěno v kněžišti) a pozdně gotické chórové lavice zdobené řezbami mistra Jakuba Nymburského z let 1480 – 1490 aj.

Pozoruhodné a zcela ojedinělé ve středověkém umění jsou zde i pozdně gotické fresky s báňskou tematikou v některých kaplích. Nejhodnotnějšími freskami jsou ale fresky v hrobní kapli místního podnikatele Michala Smíška z Vrchovišť (Příchod královny ze Sáby, Trajánův soud, Kumská Sibyla aj.).

Malby zde provedené patří k nejlepším nástěnným malbám pozdní gotiky. Je patrná souvislost maleb s nizozemským malířstvím. Mistr Smíškovy kaple byl zřejmě dvorním umělcem. V Hašplířské kapli jsou tématy nástěnných maleb práce u rumpálu (hašplu), výkup rud a podobně. Výzdobu Hašplířské kaple vytvořil malíř vycházející z prostředí jihoněmeckého malířství, seznámený s prací v dolech.

Malby v Mincířské kapli znázorňují techniku středověké ražby mincí. Je zde patrný pokus o znázornění konkrétní osoby pregéře, jehož jméno se ve zlomcích zachovalo.

Z bývalých hradeb u chrámu se nám otevírá panoramatický pohled do údolí říčky Vrchlice i na město směrem k bývalému sedleckému klášteru.

Popis provedených prací

Obnova chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře je jednou z nejvýznamnějších oprav kulturní památky v České republice od roku 1990.

Celá obnova byla rozdělena v roce 1994 na III. etapy :

I. etapa – rekonstrukce krovů a obnova střešního pláště stanových střech

II. etapa – obnova a restaurování vnějšího pláště

III. etapa – obnova interiéru chrámu

V roce 2008 byla dokončena celková oprava 4 úseku II. etapy opravy a restaurování vnějšího pláště chrámu. Pro svoji složitost byla rozdělena na dva pracovní úseky. Cílem opravy a restaurování je zejména odstranit havarijní stavy a zabezpečit vyhovující technický stav, konzervovat autentické prvky ve stavu v jakém se dochovaly a nahradit narušené originály v tvarově přesných novodobých kopiích. To však při zachování účinnosti autentického celku a čitelnosti historického stavebního vývoje. Jedním ze základních požadavků na opravu je zastavit nebo výrazně zpomalit korozi kamenného materiálu.

Statické a dynamické namáhání stavby se projevuje otevřením spár, vznikem trhlin a deformací. Důraz je tedy kladen na statické zajištění a restaurování kamene. Opěrné oblouky jsou zajištěny nerezovou výztuží do vrtů, procházející každou spárou ohroženou smykem. Výztuž ve vrtech a otevřené spáry jsou tlakově injektovány jemnozrnnou maltou.

Restaurování kamenných prvků a zdiva spočívá zejména v očištění, odstranění biogenních povlaků a plošných cementových povlaků. Technologie a míra čištění je volena s ohledem na druh kamene, míru zachování historických stop na kameni (povrchové úpravy) a jeho barevnost umělou a přirozenou (patina), která je výsledkem staleté existence památky a která musí po restaurování působit přirozeně. Narušený kámen je zpevněn, popřípadě doplněn tmelením tam, kde by docházelo k držení srážkové vody nebo pro zachování architektonického výrazu. Při výměnách a doplňování kamene se používá buď hořický pískovec nebo mušlák (písečný vápenec) s ohledem na stávající druh kamene a vztah k ostatním kamenům. Výměny kamenných prvků jsou prováděny tam, kde kámen zcela ztratil soudržnost a hrozí jeho rozpad. A právě v této etapě na základě rozhodnutí odborníků byl vyňat původní gotický chrlič nad bočním vstupem do chrámu a nahrazen kopií.

Stěžejní restaurátorskou prací na 4 úseku opravy chrámu byla právě sochařská výzdoba opěrného pilíře. Mohutný chrlič vystupuje ze spodní části římsy a tvoří jej dvě spojené postavy štítonošů – andělé v tunice, které nesou štít se zkříženými kladívky – znakem hornického cechu. Svod vody (nyní nefunkční) probíhal mezi těmito dvěma postavami hlubokým žlabem ústícím nad hlavou pravého anděla. Originál postav byl již téměř nečitelný a tak restaurátor musel provést sochařskou rekonstrukci a posléze byl chrlič vysekán z vápence a v červnu osazen zpět do pilíře. Vyjmutý originál bude po zrestaurování uložen v chrámu sv. Barbory, jako i ostatní sejmuté kamenné prvky, které byly nahrazeny kopiemi. Architektonická skulptura na tomto pilíři je velmi významná. Začíná v první řadě v profilované římsě, oddělující přízemní zónu oken končícího věnce kaplí na severní straně a přechází v část tzv. Transeptu s vřetenovým schodištěm. Zde jsou umístěny dvě původní obličejové masky, které byly velmi poškozené povětrnostními vlivy. Úbytek hmoty mušlového pískovce byl tak silný, že velmi ztěžuje identifikaci těchto děl. Přesto se podařilo zrestaurovat čitelnost hlavy muže a ženy. Hlavní část výzdoby opěráku tvoří socha titulární světice sv. Barbory - hornické patronky, novodobé práce spočívající na původní konzole pod rozměrným původním baldachýnem zakončeným vysokou původní fialou. Originál, nalezený ve sklepních prostorách Kamenného domu v Kutné Hoře, je umístěn od roku 1989 v lapidáriu Národního muzea. Originál se datuje kolem roku 1500 a jeho vznik lokalizujeme do huti Matěje Rejska. Kopie středověké sochy zachovává podobu originálu světice chrámu s otevřeným pláštěm držící v ruce atribut věže. Socha byla vyměněna v souvislosti s opravou opěrného pilíře v roce 1888. V roce 2008 restaurátoři obnovili sochu sv. Barbory do původní krásy. Další zajímavou sochařskou výzdobou opěrného pilíře je novodobý horní chrlič. Postava čerta sedí a nohama se opírá o hranu pilíře. V rukou mezi kolena drží pytel s hlavou hřišníka, starce s dlouhými rozdělenými vousy a kápí na hlavě. Záda čerta kryjí netopýří křídla. Celou vynímečnou výzdobu pilíře dokončuje pod chrličem vložený reliéf horníků pracujících v dole. Opět bývá spojována s osobou Matěje Rejska. Reliéf znázorňuje řez skálou uvnitř které pracují horníci. Člení ho šest samostatných výjevů „komůrek“ s horníky situovaných po obvodu reliéfu. Mezi nimi vystupuje do různých výšek skalnatý útvar. Šest výklenků zobrazuje vždy jednoho horníka v polopostavě : tlukoucího do skály, horník nesoucí na zádech putnu s vytěženým stříbrem, horník leze po žebříku... Jde o velmi zajímavý, realisticky zpracovaný námět práce horníků, který má v kutnohorské pozdně gotické produkci silnou tradici. Celý reliéf byl pečlivě zrestaurován.

Součástí prací na obnově chrámu je restaurování vitrají a okenních kružeb. Vzhledem ke špatnému stavu tmelení, olověné osnovy i výztuh bylo nutné okna rozebrat, zrestaurovat a znovu sestavit z původních skel s novou olověnou osnovou. Na spodní okna jsou osazeny ochranné nerezové sítě. Na stěnách lodi a z bočních stran opěráků jsou omítané plochy. Při realizaci předchozích úseků byla památkovým dozorem dána přednost zachování stávajících omítek, které nejsou hloubkově degradovány a které mají už historický charakter. Doplnění omítek se provádí omítkou obdobného složení a struktury jako omítka stávající. Omítky jsou retuší povrchu harmonizovány s kamenným zdivem a hydrofobizovány. Součástí oprav jsou opravy krovů, střešních krytin a slavnostního osvětlení chrámu. Zanedbatelnou položkou při opravě chrámu není ani náročná stavba lešení. Pro další roky zbývá poslední 5 úsek realizace opravy vnějšího pláště a je připravena III. etapa obnovy chrámu – obnova interiéru.

Celkové náklady v roce 2008 na opravu chrámu byly ve výši 31 000 000,- Kč.

V. CELKOVÉ HODNOCENÍ

Celkové vynaložené prostředky na obnovu památek v Kutné Hoře

- z Programu regenerace MK ČR	1 930 000,- Kč
- z Programu záchrany architektonického dědictví MK ČR	4 400 000,- Kč
- z Fondu obnovy památek Krajského úřadu Střed.kraje	1 640 000,- Kč
- z prostředků Města Kutné Hory	8 330 000,- Kč
- z prostředků soukromých vlastníků v rámci Fondu regenerace	2 867 443,- Kč
- z prostředků církve v rámci Fondu regenerace	364 457,- Kč
- jiní investoři mimo Program regenerace (cca)	31 000 000,- Kč
- z prostředků nadace „Kutná Hora – památka UNESCO“	128 615,- Kč

